

Datum **2 februari 2024** Colleges gemeenten Gooi en Vechtstreek
Kenmerk **DOC-24004031**
Inlichtingen **T. Böhm**
Onderwerp **Spreidingswet en regionale opgave**

Geachte colleges,

Onlangs is de nieuwe Spreidingswet aangenomen, waarmee gemeenten per 1 februari 2024 een wettelijke taak hebben gekregen in de opvang van asielzoekers. Op verzoek van de portefeuillehouders in het Bestuurlijk Overleg opvang Asiel en Oekraïners informeer ik u hierbij over over:

1. de hoofdlijnen van de nieuwe wet;
2. gevolgen voor de Gooi en Vechtstreek;
3. de samenwerking op regionaal niveau

1. Spreidingswet samengevat

Het doel van de Spreidingswet (ofwel *Wet gemeentelijke taak mogelijk maken asielopvangvoorzieningen*) is om te komen tot voldoende opvangplekken en een evenwichtiger verdeling van asielzoekers over alle provincies en gemeenten. Op 31 januari 2024 heeft het rijk gepubliceerd dat er landelijk voor de komende twee jaar naar verwachting 96.000 opvangplekken nodig zijn voor asielzoekers. Deze opvangplekken zijn **indicatief** verdeeld over de gemeenten op basis van het inwoneraantal én de sociaaleconomische score (welvaart) van een gemeente. Door de aantallen van de gemeenten in de provincie bij elkaar op te tellen, ontstaat de **provinciale opvangopgave**.

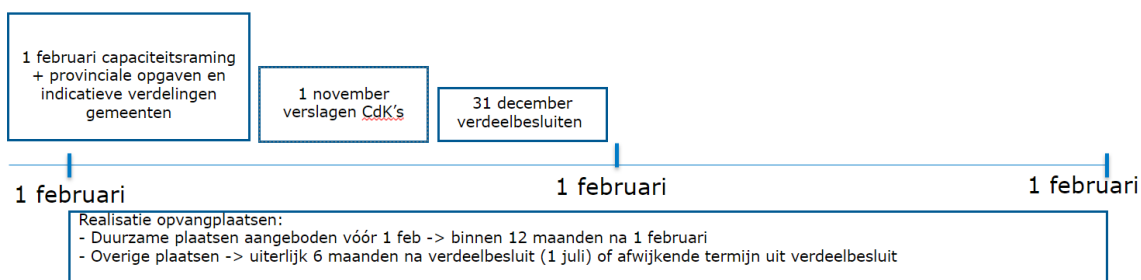
Gemeenten bespreken aan de provinciale regietafels (PRT's) hoe zij gezamenlijk die opgave gaan invullen. Zij beslissen hier onderling welke gemeenten opvang gaan leveren en met hoeveel plekken. Gemeenten kunnen daarmee, met andere woorden, hun opgaven in overleg met elkaar **verevenen**, als daarmee de totale provinciale en/of regionale opgave behaald wordt. Reeds bestaande opvangplekken - of die binnen 12 maanden beschikbaar komen - van meer dan 100 plekken en langer dan 5 jaar, tellen mee bij de invulling van de eigen provinciale opgave.

De PRT's worden gecoördineerd door de commissarissen van de Koning (CdK's) in hun rol als Rijksorgaan. De CdK brengt hier vóór 1 november van het jaar verslag van uit aan de Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid. Wanneer gemeenten tot een sluitende verdeling komen, legt de staatssecretaris dit vast in een verdeelbesluit.

Alleen als het gemeenten niet lukt om gezamenlijk de hele **provinciale** opgave in te vullen, kan de staatssecretaris zelf gemeenten aanwijzen en daarmee verplichten om asielzoekers op te gaan vangen. Na 2 jaar start de cyclus weer opnieuw met het ramen van de hoeveelheid opvangplekken, zie onderstaande figuur met de stappen op de tijdlijn.

Tijdslijn 2-jarencyclus

Financiële regeling

Om gemeenten te stimuleren vrijwillig plekken aan te bieden zijn er verschillende uitkeringen. Deze uitkeringen zijn vrij te besteden, dus ook voor een ander doel dan de opvang van asielzoekers. De hoogte van de uitkering varieert en is afhankelijk van het soort plek dat wordt aangeboden en het aantal aangeboden plekken. Voor de reguliere opvangplekken geldt dat er voor het merendeel van de opgave geen uitkering tegenover staat, en dat de financiële prikkel vooral geldt voor gemeenten die méér doen dan de eigen opgave.

Meer informatie volgt

Op dit moment zijn er nog veel vragen over de techniek van deze regeling en hoe dit in de praktijk werkt. Meer informatie vanuit het rijk en de provincie volgt. De informatie delen we met elkaar in het Bestuurlijk Overleg. Daarnaast zullen we in ieder geval de belangrijkste informatie(links) op de website van de regio Gooi en Vechtstreek gaan bijhouden.

2. Gevolgen voor de Gooi en Vechtstreek

Vanwege de relatief hoge welvaartstandaard van de gemeenten in de Gooi en Vechtstreek, hebben alle gemeenten in de regio Gooi en Vechtstreek een hogere indicatieve opgave gekregen. Hieronder is deze per gemeente weergegeven. De totale opgave voor de regio komt neer op 1.485 plaatsen asielopvang voor een periode langer dan 5 jaar. Dit betekent voor de gehele regio een verhoging van bijna 20% van de totale opgave te opzichte van de opgave in december 2023.

	Nieuwe opgave 31 januari 2024	waarvan geschikt voor AMV
Blaricum	85	7
Gooise Meren	389	33
Hilversum	536	45
Huizen	239	20
Laren	79	7
Wijdmeren	157	13
Regio Gooi en vechtstreek	1.485	125
Provincie Noord-Holland	16.290	1.380

Ook op provinciaal niveau is de totale opgave verhoogd (zie de bijlage voor de cijfers per regio en gemeente).

Op dit moment zijn er in de regio 348 opvangplekken voor asielzoekers gerealiseerd (200 in Huizen en 148 in Hilversum). Zoals het er nu naar uitziet voldoen deze plekken echter niet aan de definitie van duurzame opvang en staat de teller voor de regio (en betreffende gemeenten) nog op 0. De komende tijd zal iedere gemeente voor zich de afweging moeten maken op welke wijze uitvoering gegeven gaat worden aan de taak en op welke wijze de al bestaande opvangplekken eventueel alsnog duurzaam gemaakt kunnen worden. Daarbij is het een taak van colleges om de wet uit te voeren. De wijze waarop de gemeenteraden en inwoners hierbij betrokken worden, wordt aan de gemeenten overgelaten. De wet ziet alleen toe op realisatie van de opgave vóór 1 juli 2025.

3. Samenwerking en afstemming op regionaal niveau

Sinds begin vorig jaar werken de portefeuillehouders van de Gooi en Vechtstreek ten aanzien van dit onderwerp samen in het Bestuurlijk Overleg opvang Asiel en Oekraïners. Iedere gemeente is verantwoordelijk voor de eigen lokale (indicatieve) opgave, uitdagingen en besluitvorming. Omdat de opgaven daarnaast zowel provinciaal als regionaal zijn en bovendien vergelijkbaar van aard, stemmen gemeenten hun aanpak op elkaar af in dit overleg. Daarbij trekken we samen op richting andere regio's, provincie en Rijk.

Met de nieuwe Spreidingswet is de noodzaak voor samenwerking groter geworden. De provincie Noord-Holland heeft aangegeven dat zij de plannen per regio als vertrekpunt neemt voor het nog te vormen provinciale plan. Hierover volgt nog een brief.

De opgave die voor ons ligt is complex en uitdagend. De komende tijd zullen we samen verder inventariseren wat de bijgestelde opgave voor ons als gemeenten en als regio betekent en welke mogelijkheden er zijn, al of niet met onderlinge verevening van de opgaven. In gezamenlijkheid stellen we daarbij een regioplan en gaan in gesprek met de andere regio's in de provincie. Op dit moment zijn we nog in afwachting van berichtgeving van de provincie ten aanzien van het proces en de vorm van de regioplannen.

De verkenning van de opgave en de mogelijkheden is in volle gang en we waarderen de inbreng van uw colleges tot op heden in het Bestuurlijk Overleg.

Voor dit moment hoop ik u hiermee voldoende geïnformeerd te hebben.

Met vriendelijke groet,

Joke Lanphen
Voorzitter bestuurlijk overleg opvang asiel en Oekraïne